ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. v právní věci žalobkyně: **F. G.,** zastoupená Mgr. Ondřejem Rejskem, advokátem se sídlem Hradec Králové, Buzulucká 431, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 9. 2012, č. j. 32 Az 18/2010 - 132,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 9. 2012, č. j. 32 Az 18/2010-132, **se zrušuje** ve výrocích I. a II., a věc **se** v tomto rozsahu **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

II. Ustanovenému zástupci žalobkyně, advokátovi Mgr. Ondřeji Rejskovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti v částce 2400 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), jímž tento soud zamítl její žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 12. 2010, č. j. OAM-1-903/VL-07-ZA04-R2-2007, kterým tento rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany stěžovatelce dle §§ 12 až 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Ze spisového materiálu Nejvyšší správní soud zjistil, že dne 21. 11. 2007 podala stěžovatelka žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedla, že má ruskou státní příslušnost

a vyznává islám. Jako důvod odjezdu z vlasti uvedla obavu z wahhabitů, kteří jí vyhrožovali smrtí, neboť se provdala za Žida. Státní orgány ve své vlasti o pomoc nepožádala, neboť je přesvědčena o zkorumpovanosti tamních policejních složek. V listopadu 2007 přiletěla do České republiky a po týdenním pobytu v hotelu se i s manželem pokusila nelegálně překročit státní hranici s Německem. Následně byla zadržena a vrácena do České republiky, kde jí bylo uloženo správní vyhoštění a požádala o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný po provedeném řízení žádost stěžovatelky dle § 16 odst. 2 zákona o azylu jako nedůvodnou zamítl, když dospěl k závěru, že z jejího postupu je patrné, že tuto podala pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění.

[3] Proti tomuto rozhodnutí brojila stěžovatelka žalobou u krajského soudu. Krajský soud její žalobu zamítl, avšak následně byl jeho rozsudek zrušen Nejvyšším správním soudem, když tento dospěl k závěru, že žalovaný při aplikaci § 16 odst. 2 zákona o azylu opomenul posoudit stěžovatelkou tvrzené důvody ohledně jejího pronásledování.

[4] V navazujícím rozhodnutí žalovaný žádost stěžovatelky opětovně zamítl, když dospěl k závěru, že stěžovatelka během správního řízení neuvedla žádnou skutečnost, ze které by bylo možné dojít k závěru, že se stala terčem adresného zájmu státních orgánů své vlasti či jiných skupin, které by byly ve své činnosti těmito státními orgány podporovány. Žalovaný zdůraznil, že pokud stěžovatelka neučinila žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jejího původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by jí taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by jí sice byla poskytnuta, ale neúčinně.

[5] Rozhodnutí žalovaného bylo k žalobě stěžovatelky následně opětovně zrušeno, když po zvážení žalobních námitek krajský soud konstatoval, že skutkový základ, který vzal žalovaný za základ svého rozhodnutí je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu a vyžaduje zásadní doplnění.

[6] I toto rozhodnutí bylo z důvodu nepřezkoumatelnosti zrušeno zdejším soudem, když z odůvodnění napadeného rozsudku bylo zřejmé, že krajský soud žalovanému vytkl pouze to, že *„nezohlednil specifickou situaci stěžovatelky jako manželky Žida, neboť tato se nenachází ve stejné situaci jako kterýkoliv občan v Rusku“*. Z tohoto konstatování nicméně nebylo zřejmé, z jakých důkazů či skutečností krajský soud výše uvedený závěr učinil. V odůvodnění rozsudku taktéž absentovaly hodnotící úvahy soudu o provedených důkazech a jejich vypovídacích schopnostech ve vztahu k azylovému příběhu stěžovatelky, stejně jako reakce soudu na námitky žalovaného vztahující se k předloženým důkazním prostředkům. Obdobně zcela nedostatečným způsobem odůvodnil krajský soud i závěr o nesprávném hodnocení informací vyplývajících ze Zprávy MZV USA ze dne 11. 3. 2010. Krajský soud se omezil toliko na konstatování, že žalovaný vyvozuje z citované zprávy jiný závěr, než jaký vyplývá z jejího celkového obsahu, a to aniž se zabýval nutností využití institutu vnitrostátní ochrany, jež byla stěžovatelce v odůvodnění rozhodnutí a v průběhu jednání stěžovatelem vytýkána a byla jedním z důvodů neudělení azylu.

[7] V novém rozhodnutí ze dne 27. 9. 2012, č. j. 32 Az 18/2010 - 132, krajský soud žalobu stěžovatelky jako nedůvodnou zamítl, když poté, co byl rozsudek tohoto soudu Nejvyšším správním soudem zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení, se skutkové okolnosti zásadním způsobem změnily, neboť manžel stěžovatelky nevyčkal výsledku dalšího řízení před soudem, vzal žalobu zpět, dobrovolně repatrioval do země své státní příslušnosti a stěžovatelku zde zanechal. Krajský soud proto přehodnotil své původní rozhodnutí a zabýval se skutečnostmi, které mu vytkl Nejvyšší správní soud. Dospěl přitom k závěru, že v řízení nebylo prokázáno naplnění důvodů pro udělení mezinárodní ochrany a žalobu stěžovatelky proto jako nedůvodnou zamítl.

II.
Stručné shrnutí argumentů obsažených v kasační stížnosti

[8] Proti shora označenému rozsudku krajského soudu podala stěžovatelka u zdejšího soudu včasnou kasační stížnost. Rozsudek stěžovatelka napadla z důvodu tvrzeného nesprávného posouzení právních otázek krajským soudem a nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí a vadách řízení před soudem, které mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[9] Stěžovatelka považuje kasační stížnost za přijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., neboť v napadeném rozhodnutí existuje zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do jejího hmotněprávního postavení a krajský soud hrubě pochybil při výkladu procesního a hmotného práva. Má za to, že podle ustálené judikatury soud při přezkumu rozhodnutí správního orgánu vychází ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, avšak krajský soud tuto judikaturu nerespektoval. V napadeném rozsudku krajský soud uvádí jako zásadní skutečnost, na které vystavěl své rozhodnutí, změnu skutkových okolností. Podle krajského soudu se skutkové okolnosti zásadním způsobem změnily poté, co byl jeho původní rozsudek Nejvyšším správním soudem zrušen, neboť manžel stěžovatelky nevyčkal výsledku dalšího řízení před soudem, vzal žalobu zpět, dobrovolně repatrioval do země své státní příslušnosti a stěžovatelku zde zanechal. Z uvedeného proto vyplývá, že krajský soud nevycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a tedy postupoval v rozporu s § 75 odst. 1 s. ř. s. V důsledku toho se ani nemohl a ani neřídil právním názorem Nejvyššího správního soudu, který vycházel z jiného skutkového základu.

[10] Podstatnou vadu řízení představuje dle stěžovatelky také okolnost, že krajský soud nehodnotil její důkazy a nevzal je při hodnocení věci v úvahu. Za zvláště závažnou vadu považuje opomenutí prohlášení ze dne 11. 4. 2008. Důkazní návrh stěžovatelka doručila krajskému soudu dne 10. 9. 2012, kterým doručila i kopii listiny s úředním překladem do českého jazyka. V návrhu uvedla, že předkládá svědectví tří osob ze dne 11. 4. 2008 o odchodu stěžovatelky z Dagestánu, které doručila žalovanému, jak je na listině potvrzeno dne 12. 6. 2009, avšak žalovaný je při rozhodování ve věci pominul. V prohlášení je uvedeno, že podepsané osoby svědčí o tom, že stěžovatelku asi 5. až 6. 8. 2007 viděly na ulici s modřinami a pohmožděninami. Krajský soud provedení důkazu neodmítl, při jednání nebyl obsah listiny zpochybněn, bylo nesporné a zřejmé, že listina byla předložena již v řízení před správním orgánem, jak krajský soud uvádí na straně 9 napadeného rozsudku. Fyzické napadení stěžovatelky krajský soud ve svém rozhodnutí nezpochybnil. O to překvapivější je dle stěžovatelky jeho závěr, že k prokázání napadení neznámými osobami v Machačkale nepředložila žádné důkazy.

[11] Stěžovatelka má za to, že o hodnocení důkazů stěžovatelky v pravém slova smyslu nelze vůbec hovořit. Krajský soud důkazy vyjmenovává na straně 9 napadeného rozsudku, avšak neuvádí, jaké skutečnosti z nich zjistil, zda tyto skutečnosti jsou v souladu či v rozporu se zjištěními, na nich založil své rozhodnutí žalovaný, podporují či nikoli argumentaci stěžovatelky a jaký význam mají pro rozhodnutí soudu.

[12] Za neodůvodněné a překvapivé považuje stěžovatelka i základní východisko krajského soudu, že tvrzení stěžovatelky o budoucím soužití s manželem je účelové. Manželství stěžovatelky trvá, důvody odjezdu krajský soud nezjišťoval. Není zřejmé, z čeho soud dovozuje, že odjezd byl proti vůli stěžovatelky, když má za to, že manžel stěžovatelku *„opustil“* a *„zanechal samotnou v nelehké životní situaci“*. Při jednání soudu přednesl zástupce stěžovatelky, že stěžovatelka

má s manželem rodinný vztah, chtějí spolu žít, nejde o rozpad manželství. Při jednání toto krajský soud nijak nezpochybnil a nevyzval k označení důkazů.

[13] Stěžovatelka nesouhlasí rovněž s názorem krajského soudu, že pokud se bude sama navracet do země původu, bude to již za situace, kdy důvod nesouhlasit s její situací ze strany příbuzných prakticky odpadl. Tento důvod naopak dle stěžovatelky trvá, a to nejen u příbuzných, ale zejména i u islámských radikálů. Muslimské tradice i právo *šaría* totiž vylučují sňatek muslimky se Židem a manželství stěžovatelky s L. S. trvá. Samotný tento stav je z pohledu islámu nepřijatelný a protiprávní a jeho udržování nelze trpět. Stěžovatelka své manželství ukončit nechce, a proto jí nadále hrozí nebezpečí vážné újmy.

[14] Krajský soud uzavírá své posouzení, pokud jde o mezinárodní ochranu ve formě azylu, že v řízení nebylo prokázáno naplnění důvodů dle § 12 zákona o azylu. Tento závěr však zamítnutí žaloby dle stěžovatelky neodůvodňuje, neboť v řízení se znovu nerozhodovalo o udělení azylu, ale předmětem řízení byl přezkum rozhodnutí žalovaného. Navíc zásadní žalobní námitkou byla námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci, které také krajský soud původně přisvědčil.

[15] S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti proto stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu ze dne 27. 9. 2012, č. j. 32 Az 18/2010 – 132, ve výrocích I. a II. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III.
Stručné shrnutí vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti

[16] Žalovaný je přesvědčen, že podaná kasační stížnost je nepřípustná ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Stěžovatelka sice tvrdí, že krajský soud se neřídil závazným právním názorem obsaženým ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu, avšak argumentace v doplnění kasační stížnosti se zcela míjí se závazným právním názorem vyjádřeným zdejším soudem v kasačním rozhodnutí.

[17] Pokud krajský soud zohlednil novou skutečnost dobrovolné repatriace manžela stěžovatelky do Izraele, postupoval dle žalovaného plně v souladu s ustanovením § 77 odst. 2 s. ř. s., když tato událost má zásadní dopady do azylového případu stěžovatelky i jejího případného vycestování do země původu, neboť právě spolužití s manželem ve své domovské zemi stěžovatelka označila za meritum svého případu a zdroj obav z případných problémů. Tvrzení stěžovatelky o budoucím společném soužití tak bylo aktivním projevem vůle jejího manžela zásadně zpochybněno a její azylová tvrzení tak postavena do světla účelové výpovědi.

[18] Žalovaný proto s ohledem na výše uvedené považuje kasační stížnost stěžovatelky za nepřípustnou a nepřijatelnou a navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud odmítl dle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., příp. § 104a s. ř. s.

IV.
Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

IV. A.

Přípustnost opakované kasační stížnosti

[19] Stěžovatelka se včas podanou kasační stížností (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) domáhá přezkumu rozhodnutí krajského soudu, které vzešlo z řízení, jehož byla účastníkem (§ 102 s. ř. s.), její kasační stížnost splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.) a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud v tomto směru proto neshledal žádné důvody pro nepřípustnost kasační stížnosti, nicméně musel rovněž posoudit přípustnost kasační stížnosti dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., neboť v souzené věci již rozhodoval.

[20] Dle § 104 odst. 3 s. ř. s. je kasační stížnost nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

[21] Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05 (N 119/37 Sb. NU 519, rozhodnutí Ústavního soudu jsou rovněž dostupná na internetové adrese nalus.usoud.cz), zajišťuje ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., aby se Nejvyšší správní soud nemusel zabývat znovu věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor vyslovil, a to v situaci, kdy se tímto právním názorem soud na nižším stupni řídil: *„Podrobit takovéto rozhodnutí novému přezkumu v rámci řízení o kasační stížnosti by postrádalo smysl, neboť ve svých důsledcích by v případě připuštění nového přezkumu mohly nastat toliko dvě možné situace. Buď by kasační soud setrval na svém původním názoru, takže by věcné projednání kasační stížnosti nemělo pro stěžovatele žádný význam, nebo by vyslovil právní názor jiný, takže by postupně rozličnými právními názory zcela rozvrátil právní jistotu a popřel princip předvídatelnosti soudních rozhodnutí.“*

[22] Lze tedy konstatovat, že ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. obecně vyjadřuje nepřípustnost kasačních stížností směřujících proti rozhodnutím soudů vydaným po předchozím zrušení jejich původních rozhodnutí Nejvyšším správním soudem. Ze zákazu opakované kasační stížnosti nicméně judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. výjimky, jejichž respektování znamená dodržení smyslu a účelu rozhodování Nejvyššího správního soudu (viz kupř. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2008, č. j. 2 Afs 26/2008 - 119, rozhodnutí zdejšího soudu jsou rovněž dostupná na internetové adrese www.nssoud.cz). Dospěla k závěru, že toto ustanovení nelze vztáhnout zejména na případy, kdy Nejvyšší správní soud vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Odmítnutí kasační stížnosti za tohoto procesního stavu by znamenalo odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva. Námitky opakované kasační stížnosti se proto musí pohybovat v mezích závěrů Nejvyššího správního soudu, které v dané věci vyslovil, anebo musí směřovat k právní otázce v první kasační stížnosti neřešené proto, že – zejména pro vadný procesní postup nebo vadu obsahu napadeného rozhodnutí – řešena být nemohla. Lze tedy shrnout, že ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. limituje toliko přípustnost kasační stížnosti ve vztahu k otázkám již dříve v téže věci Nejvyšším správním soudem závazně posouzeným.

[23] Zdejší soud dospěl k závěru, že projednávaná kasační stížnost je ve smyslu ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. přípustná, neboť se týká právě procesněprávních otázek (porušení § 75 odst. 1 s. ř. s., nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, opomenutí důkazů, překvapivost rozhodnutí), kterými se Nejvyšší správní soud v předchozích rozhodnutích věcně nezabýval (nebyla předmětem kasační stížnosti) a přistoupil proto k jejímu dalšímu posouzení.

IV. B.
Přijatelnost kasační stížnosti dle § 104a s. ř. s.

[24] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti posuzoval Nejvyšší správní soud její přijatelnost. Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany, pokud tato svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele zejména tehdy, pokud (a) se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (b) se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (c) je potřeba učinit tzv. judikaturní odklon; (d) by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS). K posledně uvedenému důvodu je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud v rámci této kategorie přijatelnosti není povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné.

[25] Podle názoru Nejvyššího správního soudu přitom krajský soud v napadeném rozhodnutí pochybil natolik zásadním způsobem, že jeho pochybení mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Konkrétně se jedná o pochybení krajského soudu spočívající v tom, že postupoval v rozporu s § 75 odst. 1 s. ř. s., když při přezkoumání napadeného rozhodnutí nevycházel ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Toto pochybení je pak možné podřadit pod jinou vadu řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. O závažnosti této vady ostatně svědčí i § 109 odst. 4 s. ř. s., který Nejvyššímu správnímu soudu ukládá povinnost se jí zabývat i tehdy, pokud by ji stěžovatelka nenamítala. Nejvyšší správní soud proto v dané věci shledal kasační stížnost přijatelnou.

IV. C.
Nepřezkoumatelnost rozhodnutí
IV. C. 1.
K porušení § 75 odst. 1 s. ř. s. a *překvapivosti* napadeného rozhodnutí

[26] Dle § 75 odst. 1 s. ř. s. platí, že při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. K objasnění tohoto stavu je oprávněn zopakovat nebo i doplnit důkazy provedené správním orgánem, přičemž není vyloučeno provést i důkaz nový, může-li jím být prokázána skutkově sporná skutečnost, z níž při svém rozhodování vycházel správní orgán (§ 77 odst. 2 s. ř. s.).

[27] Tato procesní úprava je faktickou transpozicí požadavku tzv. *„plné jurisdikce"* jako atributu práva na spravedlivý proces dovozovaného judikaturou Evropského soudu pro lidská práva z obsahu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Tento požadavek lze stručně vyjádřit tak, že soud při svém rozhodování nesmí být omezen ve skutkových otázkách jen tím, co zde nalezl správní orgán.

[28] Pokud však soud rozhodne podle skutkového stavu existujícího až v době vydání svého rozsudku, může to dle okolností vést až ke zrušení takového rozsudku kasačním soudem;

a to v závislosti na tom, zda toto pochybení mohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé, či nikoliv.

[29] Navzdory právě uvedenému může být nicméně aplikace § 75 odst. 1 s. ř. s. omezena, neboť praxe v některých případech umožňuje přihlédnout ke změně právního či skutkového stavu, která nastala až po vydání rozhodnutí správního orgánu. Judikatura Ústavního soudu dovodila možnost přihlížet ke skutkovým či právním novotám ve výjimečných případech, kdyby s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu nebylo možné důslednou aplikaci § 75 odst. 1 s. ř. s. z ústavně právního hlediska akceptovat [srov. kupř. nález ze dne 2. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 605/03, (N 114/37 Sb. NU 475)].

[30] Nutnost přihlédnout ke změně právního či skutkového stavu, která nastala až po vydání rozhodnutí správního orgánu, je v některých případech dána i s ohledem na mezinárodní závazky České republiky. Nejvyšší správní soud kupříkladu v rozsudku ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 - 131 dospěl k závěru, že *„krajský soud je povinen se odchýlit od § 75 odst. 1 s. ř. s. a přihlížet i ke skutečnostem relevantním z hlediska mezinárodní ochrany, které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, tehdy, pokud by v daném případě neshledal dostatečné záruky k tomu, že budou tyto nové skutečnosti posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady non-refoulement a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu“*. Dle novější judikatury k § 75 odst. 1 s. ř. s. je pak možné v rozhodnutí správního soudu případně odkázat i na tzv. novou žádost, v níž žalovaný posoudí nové skutečnosti, které nebyly bez vlastního zavinění žadatele předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany.

[31] Soudům je tedy v zásadě ponechána volba mezi dvěma možnostmi: buď provést dokazování a posoudit riziko navrácení žadatele vstříc pronásledování či vážné újmě anebo odkázat na novou žádost, pokud je vzhledem ke konkrétním okolnostem věci zcela zřejmé, že žadatel bude mít možnost podat novou žádost o mezinárodní ochranu (rozsudek ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 - 131 či rozsudek ze dne 28. 4. 2010, č. j. 2 Azs 8/2010 - 75).

[32] V nyní projednávané věci je situace taková, že krajský soud *„přehodnotil své původní rozhodnutí ve světle nových skutečností“*, jež nastaly poté, co bylo vydáno kasační rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, a dospěl k závěru, že tvrzení stěžovatelky o budoucím společném soužití se svým manželem se v kontextu nové okolnosti, spočívající v návratu manžela stěžovatelky do Izraele, jeví jako účelové.

[33] S ohledem na tuto skutečnost, je proto v projednávané věci třeba posoudit, zda v řízení před krajským soudem byly dány výše naznačené výjimečné důvody pro prolomení zásady obsažené v § 75 odst. 1 s. ř. s. a zda případné pochybení krajského soudu mohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

[34] Po přezkoumání napadeného rozhodnutí přitom zdejší soud dospěl k závěru, že rozsudek krajského soudu neobsahuje žádné informace, ze kterých by bylo možno alespoň rámcově usuzovat na důvody, jež vedly tento soud k odmítnutí aplikace § 75 odst. 1 s. ř. s., a je proto nepřezkoumatelný a tedy nezákonný. Nezákonnost rozhodnutí je současně umocněna i tím, že stěžovatelka již v průběhu řízení před krajským soudem uváděla, že její manžel odjel do Izraele s tím, že se bude domáhat pobytu na území České republiky v režimu zákona o pobytu cizinců a že její manželství stále trvá. Krajský soud ani žalovaný tato tvrzení nijak nerozporovali, nicméně krajský soud v rozsudku přesto konstatoval, že tvrzení stěžovatelky o jejím společném soužití s manželem se jeví jako účelové a že *„nepředpokládá, že by žalobkyni manžel následoval do Dagestánu,*

když ji v ČR opustil, zanechal ji samotnou v nelehké situaci a sám dobrovolně repatrioval do země své státní příslušnosti." Tyto závěry nemají žádnou oporu v provedeném dokazování a jedná se pouze o ničím nepodložené domněnky, které byly navíc učiněny zcela *„překvapivým způsobem"*. Ze soudního spisu totiž ani v nejmenším nevyplývá, že by tvrzení stěžovatelky o předpokládaném návratu jejího manžela do České republiky bylo v průběhu soudního řízení nějakým způsobem zpochybňováno. Navzdory této skutečnosti však krajský soud v napadeném rozsudku dospěl k závěru, na který stěžovatelka v průběhu soudního řízení neměla možnost jakkoliv reagovat, případně předložit důkazy k prokázání svých tvrzení. Uvedený postup krajského soudu proto nebyl jenom nezákonný, nýbrž i protiústavní, když stěžovatelce bylo porušeno její právo na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

[35] Za odporující zásadě předvídatelnosti soudního rozhodování považuje zdejší soud i odkaz krajského soudu na dokument obsahující informace o možnosti registrace sňatků izraelských občanů v zahraničí, neboť tento dokument dle původního názoru krajského soudu neobsahoval dostatek relevantních informací pro posouzení reálné možnosti žít v Izraeli v nábožensky sloučeném manželství. V napadeném rozhodnutí nicméně krajský soud, aniž řádně odůvodnil změnu svého názoru, dospěl ke zcela opačnému závěru. Nad rámec právě uvedeného nelze v této souvislosti taktéž než uvést, že případná možnost společného soužití stěžovatelky se svým manželem v Izraeli nebyla důvodem neudělení mezinárodní ochrany stěžovatelce a jako taková proto ani nemohla představovat relevantní důvod pro zamítnutí její žaloby.

[36] V dalším řízení se proto krajský soud bude řádně zabývat důvody, jež ho vedly k tomu, že rozhodnutí žalovaného posuzoval dle skutkových okolností, které nastaly až po vydání jeho rozhodnutí, přičemž zohlední, že odepření aplikace § 75 odst. 1 s. ř. s. je možné toliko ve zcela výjimečných případech, kdy zde existuje ohrožení kategorických požadavků vyplývajících z ústavního pořádku či mezinárodních závazků České republiky. V tomto směru však Nejvyšší správní soud předem upozorňuje, že si nedokáže představit ospravedlnitelné důvody, které by mohly vést k odepření aplikace § 75 odst. 1 s. ř. s. způsobem, který je v neprospěch žadatele o azyl a může vést až k porušení zásady *non-refoulement*.

IV. C. 2.
K hodnocení důkazů krajským soudem

[37] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku spočívající v tom, že krajský soud opomenul, resp. nesprávně vyhodnotil stěžovatelkou navržené důkazy.

[38] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu záleží na úvaze krajského soudu, které z navržených důkazů provede a které nikoli, toto právo jej však nezbavuje povinnosti odůvodnit, co jej vedlo k takovému závěru a z jakého důvodu považuje provedení důkazu za nadbytečné (srov. např. rozsudek ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 - 89, publ. pod č. 618/2005 Sb. NSS). V případě opomenutí důkazu, tj. pokud se soud nevypořádá s provedeným důkazem při hodnocení důkazů nebo pokud neuvede v odůvodnění rozhodnutí důvody, proč nebyl navržený důkaz vůbec proveden, dochází k vadě řízení, která může mít zpravidla za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé [srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 16. 2. 1995, sp. zn. III. ÚS 61/94, (N 10/3 Sb. NU 51)].

[39] Z obsahu správního spisu plyne, že stěžovatelka k prokázání svého tvrzení o tom, že byla napadena neznámými osobami v Machačkale, předložila svědecké prohlášení třech osob ze dne

11. 4. 2008, ze kterého vyplývá, že ji tyto osoby viděly na ulici s modřinami a pohmožděninami, přičemž si taktéž všimly, že vedle jejího domu někdy stály podezřelé osoby. Toto prohlášení stěžovatelka žalovanému doručila dne 12. 6. 2009, avšak tento je při svém rozhodování pominul. Navzdory této skutečnosti i tomu, že stěžovatelka opětovně na tento důkaz poukázala v průběhu soudního řízení, krajský soud, aniž jakkoliv svůj postup odůvodnil, stěžovatelkou navržený důkaz pominul a konstatoval, že k napadení neznámými osobami stěžovatelka nepředložila žádné důkazy. Obdobně krajský soud postupoval i při hodnocení obav stěžovatelky z pobytu v Moskvě. Krajský soud na jedné straně konstatoval, že stěžovatelka *„v této souvislosti neuváděla žádné potíže, ani jednou se nezmínila o tom, že by jako osoba kavkazského původu čelila nějakým problémům či obavám“*, nicméně na straně 6 rozsudku uvádí, že z pohovoru žalovaného se stěžovatelkou dne 14. 6. 2010 vyplynulo, že se stěžovatelka nechtěla do Moskvy přestěhovat, *„neboť v Moskvě nemají rádi osoby kavkazského původu a ani před wahhabity by se tam neschovala“*.

[40] Pokud tedy krajský soud dospěl k závěru, že navrhované důkazy jsou pro projednávanou věc nadbytečné, resp. že jsou dány jiné důvody, proč k těmto důkazům není třeba přihlédnout, měl tyto své úvahy rozvést v odůvodnění napadeného rozsudku. Pokud předložené důkazy v napadeném rozsudku úplně pominul, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že se krajský soud dopustil porušení procesních práv stěžovatelky tím, že se k navrženým důkazům opomněl ve svém rozsudku vyjádřit. Tím zatížil své rozhodnutí vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Také z tohoto důvodu přistoupil Nejvyšší správní soud ke zrušení napadeného rozsudku.

[41] Stěžovatelce přitom nelze než dát za pravdu i ve vztahu k hodnocení Zprávy MZV USA ze dne 11. 3. 2010. Krajský soud ve svém původním rozsudku dospěl k závěru, že žalovaný z této zprávy vyvozuje jiný závěr, než jaký vyplývá z jejího celkového obsahu, zejména o situaci v Dagestánu. V napadeném rozsudku nicméně dospěl ke zcela opačnému závěru, a to opětovně aniž jakkoliv tento svůj názorový obrat blíže odůvodnil. V tomto směru proto Nejvyšší správní soud považuje rozhodnutí krajského soudu nejenom za nepřezkoumatelné, nýbrž stejně jako ve výše uvedených případech uvedených v bodě IV. C. 2. tohoto rozsudku za *překvapivé* ve smyslu judikatury Ústavního soudu.

[42] V dalším řízení se proto krajský soud vyjádří ke všem navrhovaným důkazům a jeho povinností bude také odůvodnit, co jej k přijatému závěru vedlo, neboť absence řádného odůvodnění rozhodnutí vede k nepřezkoumatelnosti a nedává dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces [srov. nález Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2004, sp. zn. II. ÚS 686/02, (N 155/35 Sb. NU 147)]. Současně zohlední, že zásada předvídatelnosti soudního rozhodování tvoří součást širšího konceptu práva na spravedlivý proces a vyvaruje se přijímání *překvapivých* závěrů, na které strany sporu neměly možnost jakkoliv reagovat.

V.
Závěr a náklady řízení

[43] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto napadený rozsudek podle § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. ve výrocích I. a II. zrušil.

[44] Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[45] Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

[46] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[47] Stěžovatelce byl usnesením krajského soudu ze dne 17. 3. 2011, č. j. 32 Az 18/2010 - 46, ustanoven zástupcem Mgr. Ondřej Rejsek, advokát. Odměna za zastupování byla advokátovi stanovena podle § 35 odst. 8 s. ř. s. jakožto součet odměny za jeden úkon právní služby (sepsání doplnění kasační stížnosti), tedy ve výši 2100 Kč [dle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) a § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2012 (doplnění kasační stížnosti ze dne 26. 11. 2012)] a náhrady hotových výdajů dle ustanovení § 13 odst. 3 citované vyhlášky ve výši 300 Kč. Zástupci stěžovatelky tak bude do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu odměna ve výši 2400 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 22. března 2013

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu